

גוט שבת Gut Sábész

23. évfolyam 12. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:35 • י"ח כסלו תשפ"א • 2020. 12. 4. • פרשה וישלח • Szombat kimenetele: 16:45

Idén még fényesebben fognak ragyogni a chánukai gyertyák

A 2020-as polgári év sokak emlékeztetének, de a 21. századnak biztosan az egyik legnehezebb éve volt. A koronavírus-járvány felbolygatta a mindennapi életünket, a zsidó ünnepeinket sem tudjuk a megszokott keretek között megtartani. Az elmúlt több mint húsz évben hagyománnyá vált Nyugati téri gyertyagyújtás is elmarad, legalábbis vidám tömeg most nem énekelheti ott a *Máoz cur* kezdetű dalt.

Azonban, hála az Örökkévalónak, a zsidó hagyomány nem egy rigid forma, és a fény utat tör magának! Ha nem is a szokásos módon, de idén is fellobbannak a közteri méteres chánukiák lángjai, így a nagyobb csomópontokon most is világítani fog a szentélybeli csoda, mely így egy kis melegséget tud csalni az arra járók szívébe.

Ugyan nem a Nyugati téren, de online térben minden este találkozhatunk, így pedig az eddigi néhány ezres ünneplő kö-

zösség a többszörösére nőhet. Chánuká mind a nyolc estéjén egy-egy rabbi invitálja virtuálisan az otthonába vagy zsinagógájába a nézőket, hogy egy tanítás után meggyútsák az éppen aktuális számú gyertyát.

Az egyórás bejelentkezéseket műsorvezető segítségével előre felvett beszélgetések, zenei betétek, versmondások stb. fogják színesíteni. Az első este Köves Slomó rabbi Óbudáról, a másodikon *Faigen Sámuel* rabbi Debrecenből, a harmadikon *Myers Menáchem* rabbi Szentendréről, a negyediken *Oberlander Báruch* erzsébetvárosi otthonából, az ötödiken *Fuchs Jehosua* rabbi Miskolcra, a hatodikon *Glitzenstein Sámuel* rabbi Újlipótvárosból, a hetedikén *Faith Áser* rabbi a Budai Várból, az utolsó estén pedig *Stell Ájzik* rabbi Újbudáról fog bejelentkezni.

Az estéken, melyeken rabbijaink vállalták a házigazda szerepét, egy-egy szervezetünk is

bemutatkozik. Elmesélik, hogy miképp birkóztak meg eddig a vírus helyzettel, illetve hogyan segítették a rászorulókat – gondoljunk csak arra, hogy a Cedek Szeretetszolgálat a járvány alatt is végig nyitvatartotta népkonyháját, vagy hogy diákjaink holokauszt túlélőknek visznek csomagokat stb.

A „hivatalos”, mindenki számára elérhető egyórás programokon kívül a zsinagógák saját programokat is szerveznek a közösségeik számára, illetve az AlefKids a gyermekeknek számára készülő érdekességekkel.

Idén Chánukakor tehát még fényesebben fognak ragyogni otthonaink, mert saját chánukai menóráink mellett a képernyőről is az ünnep lángjai fogják ontani a fényt. Adja az Örökkévaló, hogy a Chánuká fényei segítsenek feloszlatni a vírus által hozott sötétséget és minél hamarabb hozza el a Messiást!

Gyászshír

Őszinte részvétünket fejezzük ki főszerkesztőnknek és munkatársunknak, *Steiner Zsófiának* és *Dénes Annának* nagymamájuk elhunytja miatt. *Spindler Éva* olvasóink előtt sem lehet ismeretlen, hiszen a háború előtti zsidó életről szóló történetei sokszor szerepeltek hetilapunkban és az *Egység* újságban is. Temetésére kedden került sor a Gránátos utcai ortodox temetőben. Az elhunytat, akit barátai és rokonai kísérték utolsó útjára, *Köves Slomó* rabbi méltatta. A család a hagyományoknak megfelelően az elhunyt (*Bráchá bát Cháná Gitl*) lelkének felemelkedésére – leiluj nismátá – Misna-tanulást tart interneten keresztül. Emlékéből fakadjon áldás.

Adománygyűjtés a Zsilip bővítéséért

Kedves Barátaink!

Bölcseink azt tanítják, hogy „az ima, a megtérés és az adományozás, elűzik fejünk fölül a rossz ítéletet”.

Mint tudjátok, a Zsilip felújítási munkái ezekben a napokban is folytatódnak, azonban a munkálatok befejezéséhez még hiányzik jó pár millió forint. Nincs túl kicsi adomány, minden forintra nagy szükség van. Arra kérlek benneteket, hogy nyissátok meg szíveteket úgy, mint pénztárcátokat, és járuljatok hozzá ahhoz, hogy a Zsilip végre minden oda álmódott funkciójával szolgálja az egyre növekvő igényt.

Adakozni a lent található linken tudtok: ki-ki a lehetősége szerinti összeggel járulhat hozzá ehhez a nemes célhoz.

<http://adomany.zsilip13.hu/>
Glitszenstein Smulik és Sosi

Hetiszakasz

Jákob és Ézsau útjai végleg elválnak

Szakaszunkban – *Vájjslách* (1Mózes 32:4–36:43.) – Jákob és népes családja úton van hazafelé. Útközben találkozik fivérével, Ézsauval, és egy drámai jelenetben kibékülnek, majd végleg elválnak útjaik. Miközben hazafelé tartanak Kánaánba Jákob idős apjához, Izsákhhoz, Schemben a helyi törzsfő-

nök fia elcsábítja és megerősokolja Jákob egyetlen lányát, Dinát, kinek két fivére, Simon és Lévi véres bosszút áll a helyi lakosságon. A szakasz Benjámin születésével és Ráchel halálával, valamint Ézsau és Edom nemzetségeinek és korabeli királyainak felsorolásával végződik.

Zsidó híradó

Az Izraeli Nemzeti Könyvtár új büszkesége

David Blumberg, az Izraeli Nemzeti Könyvtár elnöke nyilatkozta, hogy intézményük új büszkesége, hogy a teljes *Szenes Hanna*-hagyaték kezelé- sükbe került.

Szenes Hannát az egyik legnagyobb cionista hősként tartják számon, kinek budapesti kivégzése után otthoni ágya alatt egy bőröndben találták meg hagyatékát: általa írt verseket, dalokat, naplókat és levelezéseket, továbbá írógépét és fényképezőgépét. A hősnő hagyatékát évtizedekig Izraelben élő rokonai gondozták, mely most a jeruzsálemi főkönyvtárhoz került. Azon kívül, hogy most már teljesen biztosított a Szenes-hagyaték jövője, külön jó hír, hogy a Nemzeti Könyvtár teljes digitális hozzáférést biztosít az iratokhoz.

Az archívumban természetesen megtalálható Szenes híres verse az *Éli Éli*, vagy más címen a *Séta a Készária felé*, melyet többen is megzenésítettek, – magyarul így hangzik:

„Istenem, Istenem,
Soha ne legyen vége
A fövénynek, a tengernek,
A víz morajának,
Az égragyogásnak,
Az emberi imának.”

Szökőin – a jó és a rossz küzdelmének szimbóluma

Ahhoz, hogy egy hús kóser legyen, egy sor eljárásról kell átesnie: a Tóra szerint tiszta állatot a megfelelő módon kell levágni, aztán a húsát áztatni kell, majd sózni, végül pedig leöblíteni. Ezenkívül az állat szökőina sem fogyasztható. Utóbbiról az e heti tórai szakaszunkban tanulhatunk.

Jákob, a zsidó nép ősapja egy angyallal küzdött, aki Bölcsseink tanítása szerint nem más volt, mint Ézsau spirituális megfelelője, a köztük lévő harc pedig azt hivatott eldönteni, hogy miként fog alakulni a másnap sorra kerülő esetleges küzdelem Jákob és testvére, Ézsau között.

Bár Jákob győzedelmeskedett, az angyalnak sikerült „megérintenie” Jákob csípőjét, ami Bölcsseink szerint a szökőinának komplett kitépését jelentette. Az eset valamennyiünk életében a mai napig nyomot hagy, ugyanis innen eredeztetjük a tilalmat, hogy a comb szökőinát nem eszszük. És nem csak azt nem. Mivel az ín eltávolítása bonyolult folyamat, a gyakorlat az, hogy az állat húsának ezt körülölelő részét egyáltalán nem fogyasztjuk.

Ez a szokás kiválóan szemlélteti,

hogy valójában miben is áll a zsidóság különlegessége. A Tóra időnként számunkra megfoghatatlan, spirituális eseményekről számol be, amit csupán az emberi értelmünkre támaszkodva nem tudnánk annak teljességében megérteni, ám egy hétköznapi, gyakorlatban teljesíthető szokás által mégis tudunk hozzá kapcsolódni.

Hetiszakaszunk a jó és a rossz a küzdelméről szól, egy globális problémáról, ami mindnyájunkat érint, s amelyben a résztvevők szerepe, hovatartozása gyakran számunkra is bizonytalan. Isten azonban nem akarta, hogy csupán a gyakorlat kuszasága okán egyáltalán ne is foglalkozzunk a kérdéssel, így, a szökőin tilalmával, egy nagyon is gyakorlati kapcsolódást teremtett számunkra ahhoz, hogy megemlékezhessünk Jákob és Ézsau örök harcáról, a jó és a rossz küzdelméről, amely csak a Messiás eljövételével fog megszűnni. Jöjjön el mihamarább, még a mi időnkben.

*Kovács Jichak rabbinövendék
cikke Tali Loewenthal rabbi
írása nyomán.*

Imaidők a következő hétre (december 5-11.) AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 9.15 Reggeli ima, majd süteményes *Kidus*; 15.25 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

15.30 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

A KIJÁRÁSI KORLÁTOZÁS MIATT ÚJ IDŐPONT:

Péntek: 16.00 **József és testvérei közötti vizsály**

(Szabó György Menáchem előadása);

17.00 *Kábálát Sábát*, majd süteményes *Kidus*;

18.00 A Jiddis Akadémia 6. előadása

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Szombat:

9.15 Hetiszakasz a kabbala tükrében
10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 17.30 Tanulás

18.00 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga (I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.15 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima

Péntek:

17.00 Szombatfogadás

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás
(zsidó misztika)
10.00 Reggeli ima,
majd *Kidus*

Péntek:

18.30 *Kábálát Sábát*,
majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Egyetlen tett többet ér ezer szónál

Apám, Chaim Gutnick rabbi a második világháború elől menekült Ausztráliába, így én már ott születtem. Rabbini munkája során apám elsősorban a Rebbe útmutatásaira támaszkodott. Alább az általa elmesélt történetekből idézek fel néhányat.

1965-ben apám ellátogatott a Rebbéhez. Elpanaszolta neki, hogy bár tehetséges szónoknak tartják, nagyon sok meghívást kap és beszédeivel egyaránt képes megnevetetni vagy könnyekre fakasztani az embereket, mégsem érzi úgy, hogy valódi változást tudna előidézni a szavaival. „Több ezer beszédet tartottam a karrierem során, de vajon hány esetben tudtam igazán hatni a hallgatóságra? Azok közül, akiket meghatottak a szavaim, vajon hányan változtattak az életükön?” – tette fel a kérdést.

A Rebbe így felelt: „Ha meggyőződéssel és átéléssel beszél, a szavai az emberek szívébe hatolnak az ön tudta nélkül is. Ha azonban valóban látni szeretné a szavai hatását, akkor gyakorlati dolgokról kell beszélnie, nemcsak az elméletről. Ahelyett, hogy a szombat vagy a kóserság általános jelentőségét méltatná, inkább arra kellene ösztönöznie a hallgatóságát, hogy minél többet tartsanak be ezekből az előírásokból. Javasolja nekik, hogy valamilyen gyakorlati dolgot végezzenek el, legyen szó bármilyen csekélységről is, és látni fogja az eredményt”.

Apám nagyra értékelte a Rebbe tanácsát és azonnal neki látott a megvalósításának. Amikor ezek után a szombatról beszélt, arra kérte a közönség sorában ülő, nem vallásos zsidókat, hogy mondjanak le a szombati tűzgyújtásról, vagy adjanak fel egy kisebb dolgot, például a

szombati dohányzást. „Szeretném, ha megtennének nekem ez a személyes szívességet. Az orvosok is azt mondják majd, hogy

mozgatni. Miután apám velem is megosztotta ezt a módszert, én is alkalmazni kezdtem. Nincs olyan beszéd, melynek során ne

Mordechai Gutnick rabbi Melbourne-ben él, a városi zsidó vallási bíróság tagja és a Kosher Australia kósersági felügyelet adminisztrátora. Az interjú 2013 májusában készült.

ez jót tesz önöknek, és én, mint a rabbijuk, ugyanezt fogom mondani” – fordult a hallgatósághoz.

Nem sokkal az egyik ilyen beszéde után apám találkozott a zsinagógájában egy holokauszt-túlélővel. Ez az ember nem volt vallásos, így, miután már harmadszorra is megjelent a zsinagógában, apám megkérdezte, hogy minek köszönheti a látogatását. „Hallottam, amikor azt kérte, hogy ne dohányozzunk szombaton. A következő szombaton, amikor munkába mentem, elhatároztam, hogy megteszem önnek ezt a szívességet, és nem gyújtok rá. Azután arra gondoltam, hogy ha már lemondtam a szombati dohányzásról, mit keresek az irodámban? Így hát felálltam, és eljöttem ide. Azt hiszem, a továbbiakban is eljövök majd, sőt lehet, hogy még kidust is csinálók”.

Ez volt a Rebbe tanácsában rejlő csoda – egy kis dolog, egy apró kérés képes hegyeket meg-

kérni az emberektől valamilyen apró, gyakorlati vállalat.

Egy másik esetben egy Balaklavában élő, tizenhat éves lány jelent meg apámnál, és közölte, hogy szeretne betérni a zsidóságba. Miután apám meggyőződött arról, hogy komolyak a szándékai, elvitte a helyi vallási bíróság elé. A bét din tagjai azonban visszautasították, mert túl fiatalnak ítélték egy ekkora döntés meghozatalához. Azt mondták, hogy jöjjön vissza néhány év múlva.

A lány azonban annyira a szívére vette az elutasítást, hogy belebetegedett. Nem evett, nem aludt, és a szülei nagyon aggódtak érte. Ekkor apám azt javasolta neki, hogy írjon a Rebbének és kérje a tanácsát. A lány hosszú levelet írt, melyben részletesen megfogalmazta, hogy miért akar zsidó lenni, és kérte a Rebbét, hogy engedélyezze a betérését. Nem kapott választ, azonban a Rebbe egy apámnak küldött, egészen más té-

májú leveléhez a következő utóiratot fűzte: „Mi a helyzet azzal a balaklavai zsidó lánnyal, aki olyan hosszú levelet írt nekem?”

Apám nagyon meglepődött. Vajon miért utalt a Rebbe zsidóként a betérésére váró lányra? Ez nyilván üzenet volt, így egy másik rabbi társaságában azonnal felkereste a lány szüleit. Hosszas beszélgetés után a lány édesanyja bevallotta, hogy valójában zsidó, csak korábban nem akarta ezt felfedni a holokauszt miatt.

A lány tehát maga is zsidó volt, így nem volt szükség a betérésre. Csatlakozott a közösségünkhöz, férjhez ment és szép családjá lett.

Nem sokkal később, amikor apám személyesen találkozott a Rebbével, feltette neki a kérdést, hogy honnan tudott a lány valódi származásáról. „Mi, hászidok, tudjuk, hogy a Rebbe képes ilyesmire, de hadd vegyem a bátorságot, hogy megkérdezzem: van-e valamilyen racionális magyarázata a dolognak?”

A Rebbe elmosolyodott és így szólt: „Csak egy zsidó lány írhatott ilyen levelet”.

Apám ebből azt a tanulságot vonta le, hogy a Rebbe minden zsidóról gondoskodni akar. Nemcsak az elmélet szintjén, hanem gyakorlati módon is. A Rebbe nem engedte elveszni ezt a gyökereitől elszakított zsidó lányt sem, ezért gondoskodott arról, hogy visszatérjen a népéhez.

Mordechai Gutnick rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

19:00

Oberlander Báruch

Vasárnap: Egy új Tóra megírása és számítógépes vizsgálata
Hétfő: Zohár, a Ragyogás Könyve, a zsidó misztika alapműve (23)
Kedd: Hászid történetek és mesék (33)
Szerda: Kérdezd a rabbit! (34)
Csütörtök: Hetiszakasz a kabbala tükrében: Amit az álmok mesélnek...

20:00

Megeri Jonatán

A zsidó filozófia alapjai

21:00

Faith Aser

Kedd: Zsidó misztika
Csütörtök: Zsidó vallásjog

A zsidó.com
Facebook-oldalán
élőben

Facebook Tanház

VIRTUÁLIS BÉT MIDRÁS

11 Shares 1.7K Views

Kóser konyha Csörögefánk

tejes

3,5 pohár liszt

80 g vaj

2 ek. cukor

1 dl tejföl

5 tojás sárgája

A hozzávalókat sorban tálba tesszük, és néhány perc alatt rugalmas tésztát gyúrunk belőlük (ha szükséges, adjunk még hozzá folyadékot, 1/2 dl vizet vagy rumot).

Az elkészült tésztát legalább egy órán át pihentetjük, majd 2 mm-es vastagságúra nyújtjuk.

Derelyeszaggatóval tenyérnyi rombuszokat vágunk a tésztából, a rombuszok közepét bevágjuk és a tészta egyik csücskét áthúzzuk a nyíláson.

Forró olajban 1–2 perc alatt mindkét oldalukat pirosra sütjük és porcukorral megszórva tálaljuk.

Újabb kisunokám, Sálom Dovber, Mussie leányom fia *brit milá* ünnepségét e hét szerdán, a Keren Or zsinagógában tartottuk, szűk körben. A szertartáshoz mi azt a méretes, szépen faragott széket használtunk, amit a körülmetélésekre készítettek, és melynek támláján az áll nagy héber betűkkel: „Ez Elíjahu széke.”

Mire szolgál ez a szék? A hagyomány szerint Elíjahu próféta minden körülmetélésen jelen van, emiatt őt „a *brit*, a szövetség angyalának” is hívjuk. Elíjahu jutalomként kapta meg ezt a feladatot, miután a saját szavai szerint (1Királyok 19:10.): „buzgólkodva buzgólkodtam az Örökkévalóért, a Seregek Istenéért, mert Izraél fiai elhagyták szövetségedet” (lásd *Tur*

Jore déa 265. fejezet végén, *Prisá* uo. 25.). Ezért szokás számára egy külön széket előkészíteni (*Sulchán áruch* uo. 10.). A Keren Orban lévő szék azonban nagyban különbözik attól, amit gyermekkoromban, a brooklyni Williamsburgban sokszor láttam a pápai közösség *brit milá* szertartásain.

Ez felkeltette az érdeklődésemet, és háromféle szokást talál-

Kérdezd a rabbist!

Ki ül Elíjahu székébe a körülmetélési ünnepségen?

tam a székről (*Ocár hábrit* 1. kötet 192. oldal 2. paragrafus):

Az első szerint a csecsemőt leteszik Elíjahu székébe, majd a *szándák* ölse veszi és visszaül vele ugyanerre a székre.

között. Ilyenkor egy olyan széket készítenek ki a *brit milá*hoz, amelynek két ülése van. A jobb oldali ülés Elíjahué, ide helyezik a csecsemőt, amikor behozzák a szertartásra, majd a *szándák* ölse veszi és leül vele a bal oldali székrészre. Gyerekkoromból ilyen duplaszékre emlékszem, és valószínűleg ez volt az elterjedt Magyarországon.

A Chábád irányzat inkább az első szokást követi, és csak egy széket készítenek elő (lásd a lubavicsi rebbe: *Igrot kodes* 4. kötet 129. oldal), de vannak, akik a második szokást követik és két széket használnak, azonban a harmadik szokáshoz hasonlóan a két szék egyikét letakarják egy takaróval, így az egy székeknek néz ki (*Ászif minhágam vohánhágot* 123. oldal).

Mázl tovót kívánok *Sálom Dovber* unokámnak, és kívánom neki: „Ahogy megérett a szövetségkötésre, úgy érjen meg a tóratanulásra, a jó cselekedetekre és a zsidó házasodásra!” Omén.

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi

Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,

Kovács Jichák, Molnár Zsófia

Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria

ISSN 1416-4604

EMIH
EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG